

Милан Јелић

Пред малим екраном

Док смо имали само два телевизијска канала, било је више критичара који су пратили програм и писали о њему, него данас и поред неколико националних канала, уз сијасет кабловских ТВ станица. Штампана, углавном, доноси чланке о животу глумаца и певача, разних естрадних личности у таблоидној форми, а о телевизији се говори само кроз програме – кад се шта приказује и препричавање садржаја филмова и серија. Уз часне изузетке појединих новина, појавила се критика телевизијског програма и то на Радио Београду (Други програм) коју већ неколико година пише драматург Душан Ч. Јовановић. Недавно је изишла књига *Пред малим екраном* овог аутора у којој је сакупио и штампана своје емитоване осврте.

Душан Ч. Јовановић дипломирао је драматургију на Факултету драмских уметности у Београду у класи професора Слободана Селенића. Пре студија био је уметнички директор аматерског позоришта ДАДОВ, оснивач аматерског театарског фестивала БАП, а у току студија уредник позоришног и филмског програма Дома културе

Студентски град. У својству сталног и повременог сарадника пише за Сусрет, Младост, Омладинске новине, Политику, Експрес Политику и до данашњих дана стално сарађује са Радио Београдом. Био је запослен у Музеју позоришне уметности, па драматург и једно време уметнички директор Југословенског драмског позоришта. Такође је био селектор фестивала Дани комедије у Јагодини и директор За-

вода за проучавање културног развика Србије. Магистрирао је театрологију на Факултету драмских уметности у Београду.

На самом почетку књиге Душан Ч. Јовановић пише уместо увода: “Грађани земље Србијице су, бар у нечему први у свету, а то је дисциплина звана гледање телевизијског програма. Ето, нама утеха да смо бар у нечему први на планети. Да ли је то за похвалу – просудите сами. Све то у време када су амерички научници установили да прекомерно гледање телевизијског програма изазива много болештина типа депресије, болести зависности, потом да прекомерно зурење у ‘мале екране наших телевизијских пријемника’, који додуше нису више мали, проузрокују срчане ударе, потом туморе разних врста и тако даље и тако ближе. Речју, скраћује живот ономе коме је тај наш једини живот који имамо мио.”

Јовановић често пише у својим критикама о ријалити програмима на нашим ТВ станицама: “И Богу и слушаоцима смо досадили писанијама типа да се наше телевизије утркују која ће имати више емисија жанра званог ријалити-шоу. Да ли је посредни мода или праћење светских трендова или недостатак инвенције и креативности код наших телевизијских посленика враг би га знао, наше мишљење је да је посредни оно последње али целокупни наш телевизијски програм личи нам као да је искључиво састављен од продукције овог жанра. Чак смо ишли толико далеко да смо устврдили да нам цела земља, коју зовемо Србија, наликује на велики или мали ријалити-шоу, у зависности од тога како ко замишља величину своје земље.”

О књизи Душана Ч. Јовановића *Пред малим екраном* на промоцији у Радио Београду говорио је главни уредник Другог програма Ђорђе Малавразић. Он је, између осталог, истакао: “Код нас већ дуго опстају две врсте телевизијске критике. Једну је до сјаја довео луцидни Богдан Тирнанић, којем су виђене емисије биле повод за шире културне и душтвене коментаре, писане с духом и блеском вртоглавих асоцијација. Другу, претежно окренуту самом медију и његовим остварењима, истрајно негује аналитична и темељна Бранка Оташевић. Драматург Душан Ч. Јовановић ближи је овом другом критичарском моделу. У рубрици телевизијске критике у оквиру емисије *Нови дан* Радио Београда 2 он редовно излаже и вреднује резултате својих пасионираних гледања, а битно је да види више и дубље од обичних гледалаца, који се без опирања препуштају бескрајном току слика.”

Ђорђе Малавразић још додаје: “Његова збирка текстова *Пред малим екраном* показује да га је занела појава политичких ‘ток шоуа’, дакле кратковекних укрштања речи, за које се лепо тренутно пажња већинског дела публике. Међутим, начин на који је анализирао унутрашњи механизам једне привидно маргиналне, али истински оригиналне рубрике, колажа писаних изјава, визуелних илустрација и сатирично пласиране музике – ‘Шта кажете, бре’ – указује на могућност Јовановићевог критичког приступа и другом типу емисија, онима одмакнутих од врелине дневних политичких борби. Верујемо да ће га тај добро промишљени начин вратити више свету телевизијске културе, којем он по својој примарној вокацији припада.”